

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
I.4.B

LITERÁRNÍ SEMINÁŘ

I.4.B – Literární seminář

Charakteristika předmětu: LITERÁRNÍ SEMINÁŘ ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah volitelného předmětu literární seminář vychází z předmětu literatura. Těžiště náplně leží v práci s texty české i světové literatury a v kreativním psaní. Jde o předmět s výraznou estetickou funkcí.

Pozornost je zaměřena na detailní rozbor literárních textů, které se v hodinách předmětu literatura probírají jen okrajově, nebo jsou-li rozebírány jen úryvky těchto textů. Druhou širokou oblastí se stává vlastní četba studentů, současná česká i světová literární tvorba, návštěva divadelních představení, případně vlastní dramatizace zvolených textů. Třetí složku představuje tvorba vlastních textů, ať už jde o předem dané formy (např. sonet) nebo o tvůrčí psaní.

Poznatky z literární historie, literární kritiky a poetiky jsou důležitým prostředkem k pochopení struktury literárního díla, jeho geneze i recepce.

Vzhledem k tomu, že jde o volitelný předmět, je i jeho vzdělávací obsah určován zájmy studentů. Z nabídky témat, společných pro všechny ročníky, si skupina studentů volí tři nebo čtyři okruhy učiva.

Při výuce se využívají znalosti z učiva předmětů hudební výchova a výtvarná výchova. Do vyučovacího předmětu jsou zařazena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, dále Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	(1)	X
sexta	(1)	X
septima	(1)	X
oktáva	(1)	X

Organizace výuky

Výuka probíhá většinou ve třídách, výjimečně v terénu (např. návštěva filmového nebo divadelního představení). Lze zařadit i literární exkurzi (podle toho, jaká témata si studenti konkrétního ročníku zvolí).

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlubší poznání děl i širší záběr světa literatury, vlastní tvůrčí literární činnost vedou k formování studentů jakožto kreativních osobností se silným estetickým cítěním.

I.4.B – Literární seminář

Kompetence k učení

- motivujeme studenty k dalšímu učení, rozšiřování si vědomostí a prohlubování dovedností
- vedeme je k hodnocení vlastní činnosti

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme studentům uplatnit jejich individuálních schopnosti tím, že společně určují témata seminářů
- rozvíjíme jejich fantazii a kreativitu, představivost v tvůrčích činnostech
- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, na jejich porovnávání, zjištění shod a odlišností, na zobecnění poznatků

Kompetence komunikativní

- zařazujeme diskuse a projektovou výuku
- dbáme na jazykovou kulturu projevu studentů

Kompetence sociální a personální

- aktivity koncipujeme tak, aby studenti přijímali zodpovědnost za svou práci i práci ostatních
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným studentům
- pozitivním hodnocením vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme studenty k respektování intelektových, sociálních a etnických zvláštností spolužáků i spoluobčanů
- vedeme je k tolerantnímu, ale zároveň i ke kritickému přístupu vůči názorům druhých
- rozvíjíme u studentů projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům

Kompetence k podnikavosti

- dbáme na rozvoj osobního i odborného potenciálu a vedeme studenty k rozpoznávání a využívání příležitostí pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- vedeme studenty k proaktivnímu přístupu, vlastní iniciativě a tvořivosti
- motivujeme studenty k dokončování zahájených aktivit a k dosahování úspěchu

Kompetence digitální

- rozvíjíme a aplikujeme znalosti a dovednosti v textovém editoru Word a PowerPoint a v dostupných online nástrojích
- motivujeme studenty k ovládnutí potřebných sad digitálních zařízení, aplikací a služeb
- dbáme na komunikaci a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků

I.4.B – Literární seminář

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A, S E X T A, S E P T I M A, O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Od Aristotela k současné literární teorii • texty z teorie literatury (např. „Filosofie básnické skladby“, kritika Tylova „Posledního Čecha“)	○ <i>student uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu a o literárněvědných termínech</i> ○ <i>identifikuje využití jednoho textu v textu jiném</i>	
Kapitoly z poetiky • tvorba vlastních textů podle zvolených pevných forem	○ <i>student tvořivě využívá informací z odborné literatury</i> ○ <i>prostřednictvím produktivních činností rozvíjí svůj individuální styl</i>	
Tvůrčí psaní	○ <i>student získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
Významná díla světové poezie, prózy a dramatu 2. pol. 20. stol. • interpretace souvislé mimočítankové četby • méně známé osobnosti evropských a svět. literatur (úryvky z děl)	○ <i>student hodnotí funkci typů promluv a jejich účinek na čtenáře</i> ○ <i>postihne smysl textu, důvody (důsledky) různých interpretací téhož textu, účinek na čtenáře</i> ○ <i>pracuje s mediálním sdělením (dokument, seriál)</i>	Realizováno PT Mediální výchova (Mediální produkty)
Významná díla české poezie, prózy a dramatu z let 1945 –1990 • interpretace souvislé společné mimočítankové četby • interpretace ukázek z lit. děl	○ <i>student formuluje dojmy z četby, postihne smysl textu, pokud jde o vlastní knihu i zadané texty</i> ○ <i>na konkrétních příkladech popíše prostředky básnického jazyka</i>	
„Nová vlna“ českého filmu • osobnosti českého a slovenského filmu • rozbor zhlédnutých filmů	○ <i>student samostatně interpretuje filmová díla</i>	Výuka se uskuteční i mimo budovu školy
Osobnosti světového filmu 2. pol. 20. století • postavy a díla italské, švédské, americké, francouzské kinematografie • rozbor zhlédnutých filmů	○ <i>student postihne smysl textu, důvody (důsledky) různých interpretací téže látky, účinek na čtenáře; vysvětlí různé interpretace</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)
Současná světová a česká literatura • besedy o vlastní četbě • prezentace individuální četby • beseda s literátem (divadelníkem)	○ <i>student hodnotí funkci typů promluv a jejich účinek na čtenáře</i> ○ <i>postihne smysl textu, důvody (důsledky) různých interpretací téhož textu, jeho účinek na diváka</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)
Literární exkurze (např. po stopách F. Kafky)	○ <i>student tvořivě využívá získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech</i>	Výuka se uskuteční i mimo budovu školy
Kniha a její filmová adaptace • detailní porovnání filmové a literární podoby jednoho díla	○ <i>student samostatně interpretuje filmové nebo televizní zpracování literárních děl</i>	
• Literární kuriozity • autoři a díla stojící mimo hlavní literární proud – v minulosti i dnes	○ <i>student rozliší texty literatury vážné a literárního braku; svůj názor argumentačně zdůvodní</i> ○ <i>pracuje s mediálním sdělením (dokument, seriál)</i>	Realizováno PT Mediální výchova (Mediální produkty)

I.4.B – Literární seminář